

Kas majandustõus ja euro mägede taga

Aivar Rehe
Mai 2010

Majanduslik finantsiline keskkond

- Finantskriis on möödas
- Majanduse areng on rahunenud languses
- **Eesti** majanduse areng ja perspektiiv on tugevas seoses **Balti “kaardist”**

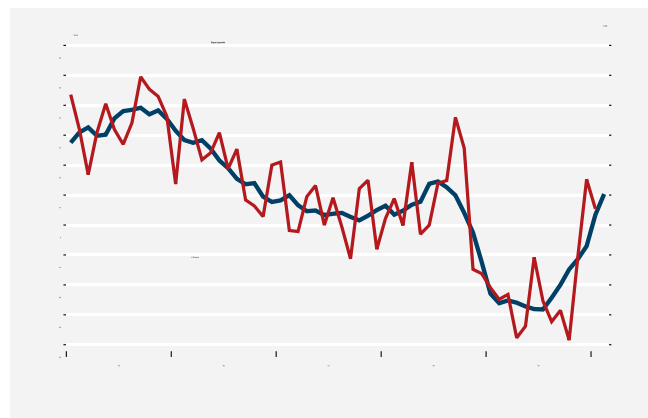
Läti - tugev rahvusvaheline finantsiline abi ja nõrk valitsussektor

Leedu- järsult kasvav eelarve defitsiit

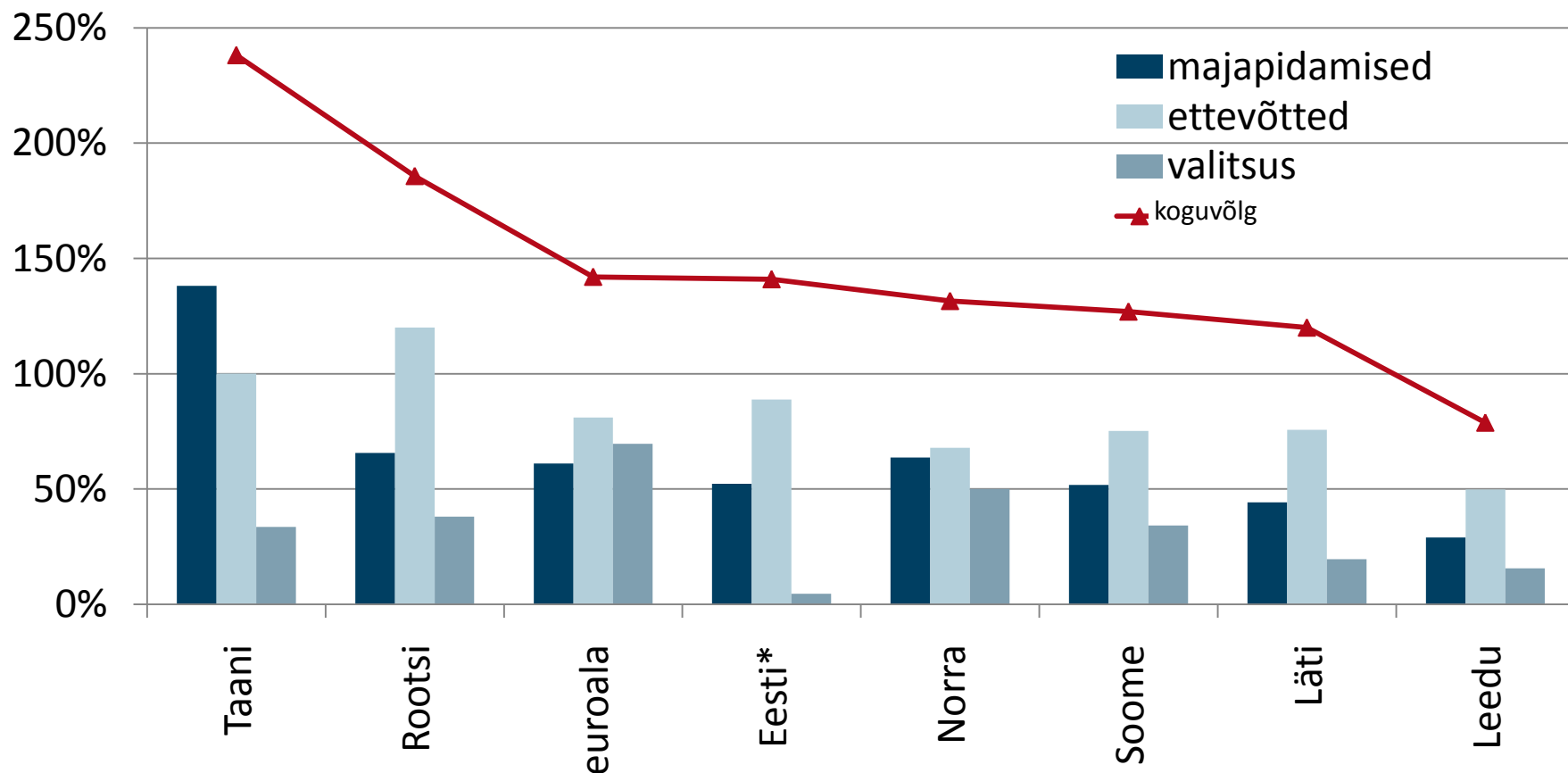
Eesti makromajanduse vaade

- Majanduslik aktiivsus paranes 2009.a. 4. kvartalis – tulenevalt positiivsetest impulssidest välisnõudluses ja s.h. ühekordsetest teguritest (varude suurendamine aktsiisi maksutõusu tõttu).
- Ootame mõningast taastumist majanduskasvus 2010 aastal. Kasvu aluseks kujuneb välisnõudluse suurenemine, samas sisenõudlus on jätkuvalt nõrk.
- Tööpuudus jääb võtmeküsimuseks.
- Deflatsiooni ootused püsivad.
- Riigieelarve nähtav paranemine.
- Eesti võimalused Maastrichti kriteeriumite täitmiseks on tugevad ja Eesti on valmistumas euro kasutuselevõtuks 2011.a. alguses.

	2008	2009	2010	2011
GDP	-3,6	-14,01	-1,8	2,0
CPI, % yoy	10,4	-0,1	0,2	0,3
Unemployment rate, %	5,5	15,5	18,0	15,0
Export growth, %	-0,7	-11,3	2,0	13,3
Import growth, %	-8,7	-26,7	6,3	14,9
Retail sales, %	-2,3	-15	3,7	8,5
Government budget, % of GDP	-2,8	-1,8	-3,0	-3,0
Current account, % of GDP	-10,1	4,6	1,0	0,5

Üldine võlakoormus euroalal – dets. 2008 seisuga

* Eesti Panga kvartaalsed finantskontod

Allikad: Eurostat, EKP, Eesti Pank

Eesti pangandussektor

Pangandusturu iseärasused

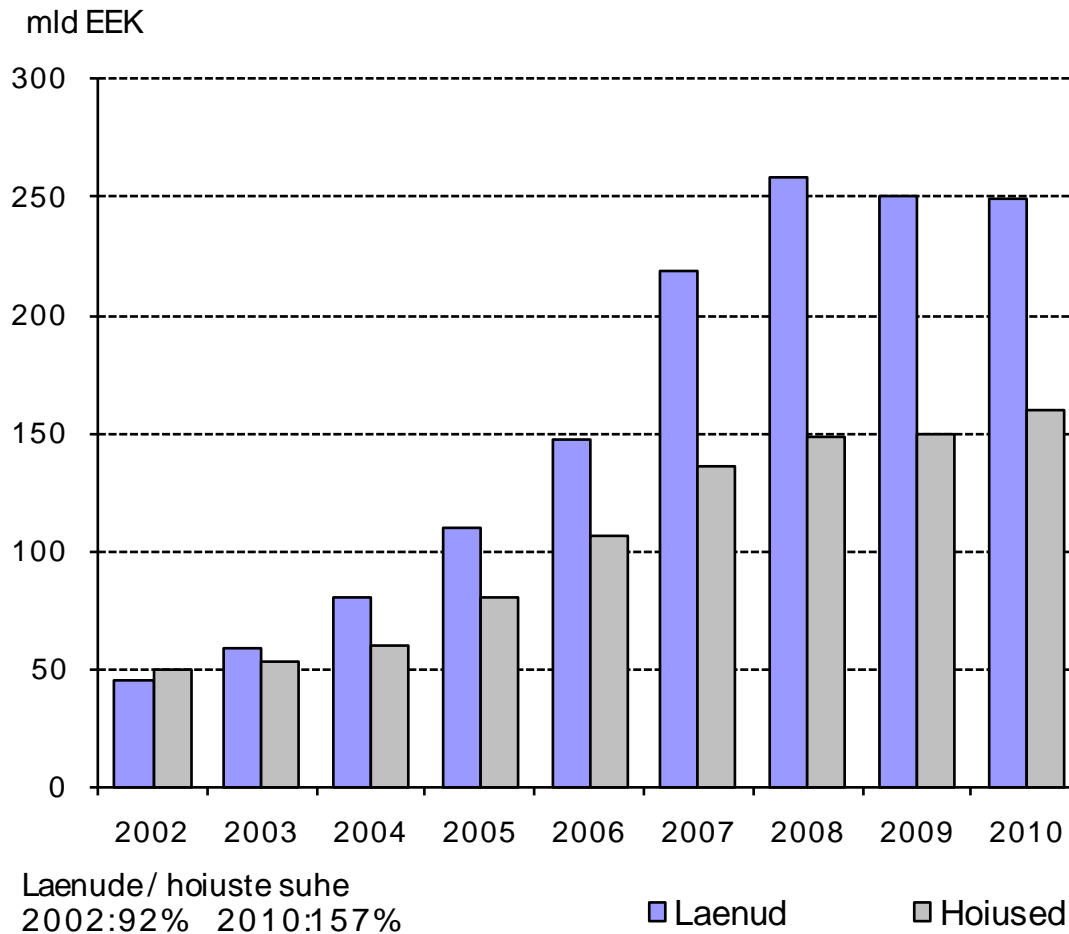
- Tugevalt kontsentreerunud
- Domineerivad Skandinaavia pangandusgrupid
- Efektivne ja tugevalt kapitaliseeritud
- Elektrooniliste teenuste kõrge kasutus

Keskkonna mõjud

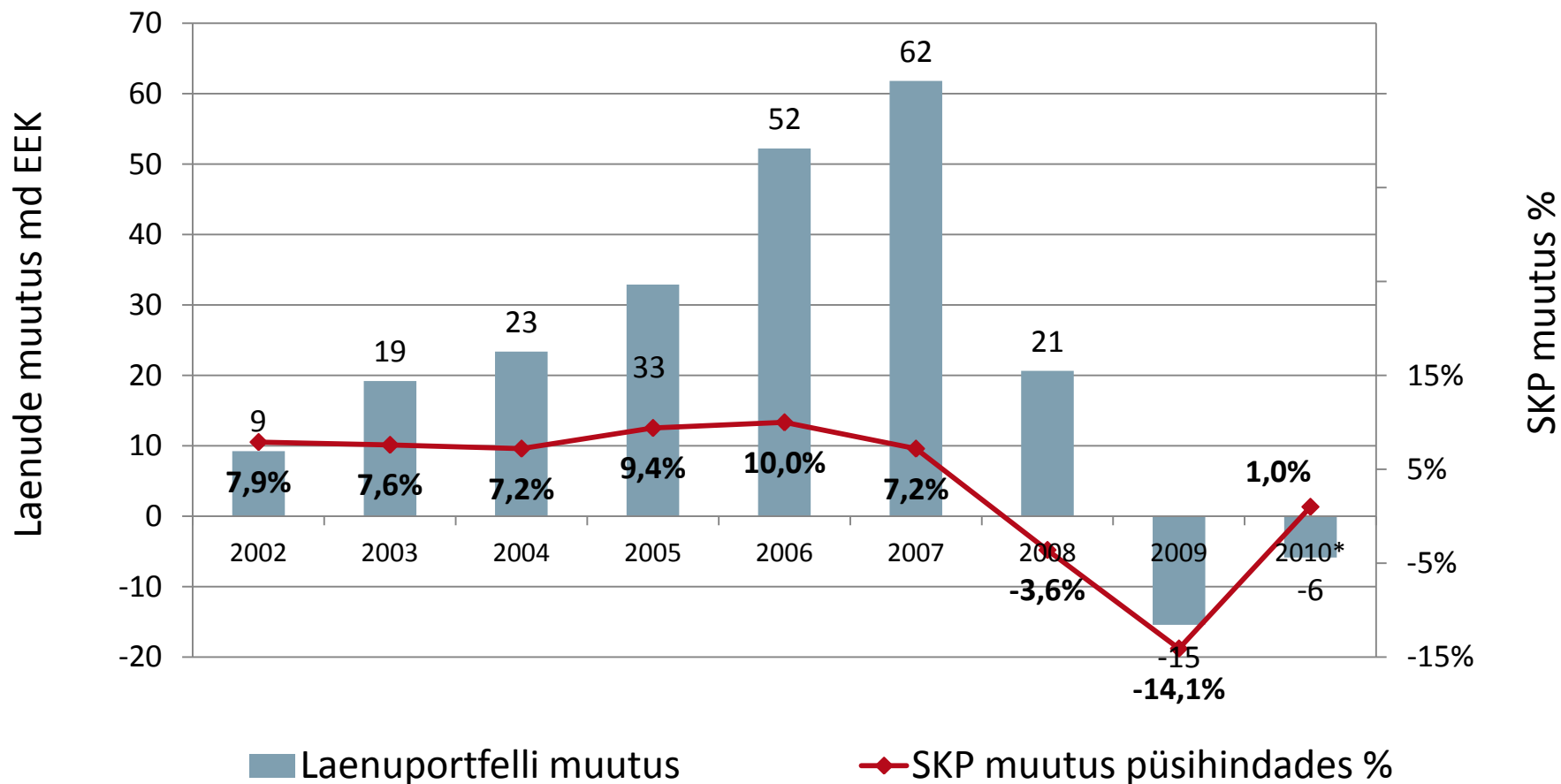
- Raske majandusolukord lähiaastatel
- Eelarve defitsiit
- Suur tööpuudus
- Erasisikute väikesed säästud
- Võimalikud muutused panganduse regulatsioonides
- Euro kasutusele võtmine 2011
- Laenuportfelli kvaliteet
- Kohalik raha/valuutaturg ebapiisavalt arenenud

Peamised probleemid

Laenude maht on hakanud vähenema, kuid säilib suur vahe hoiustega

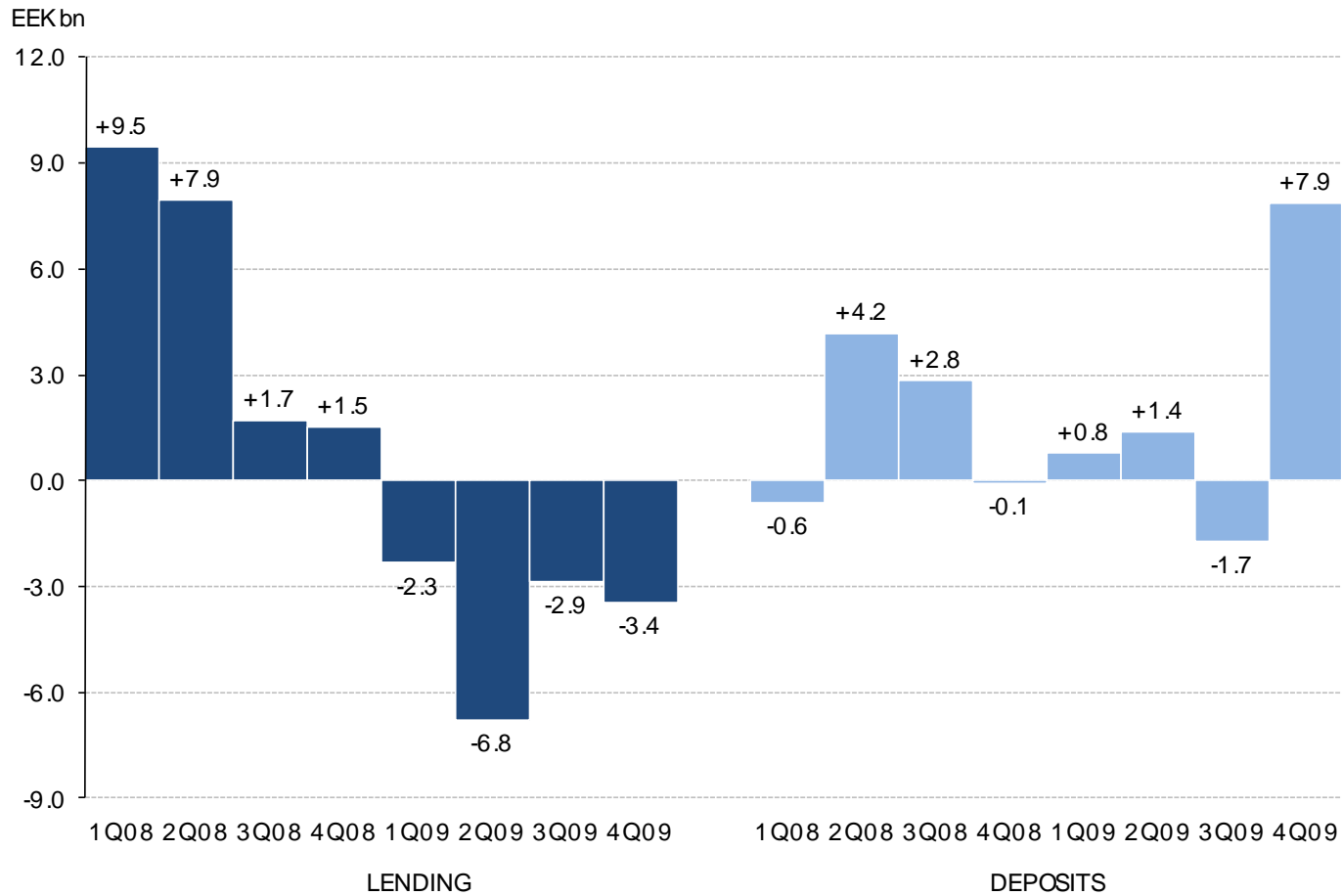

Laenuportfell vs SKP

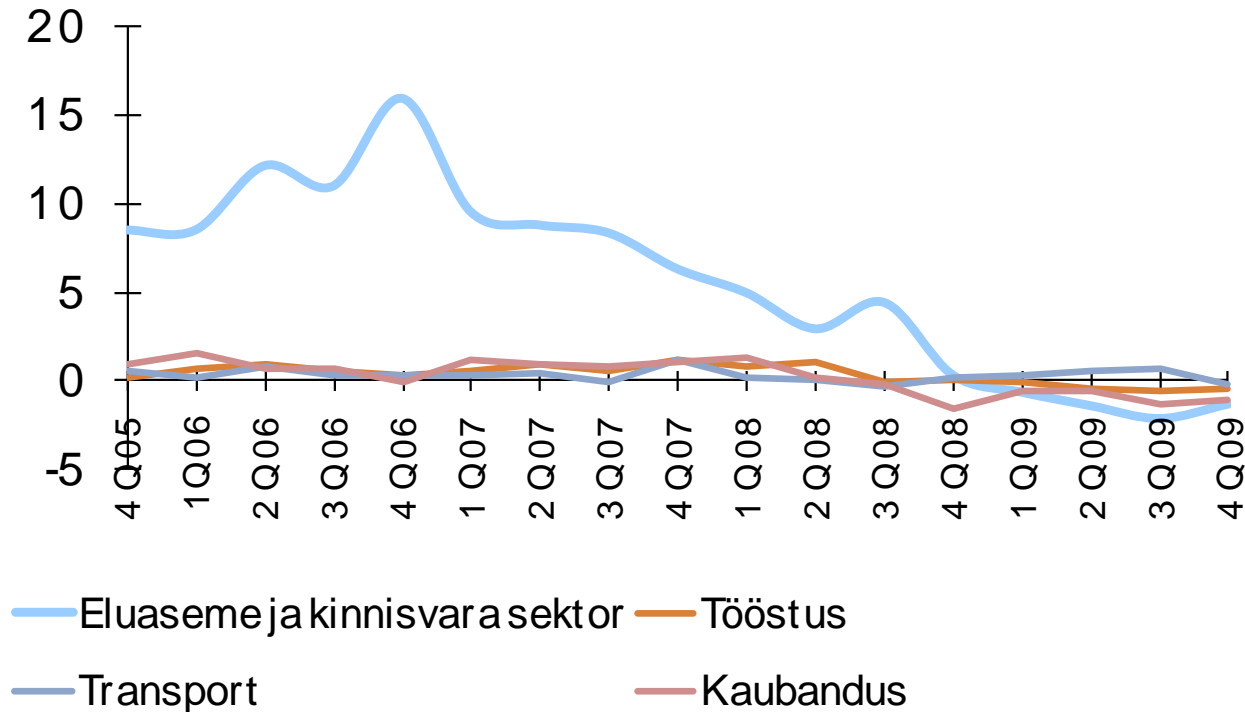
* 2010 prognoos – Eesti Pank

Laenuportfelli vähenemine algas 2009.a. 1. kvartalist (Laenude ja hoiuste kvartaalne muutus Mlrd EEK)

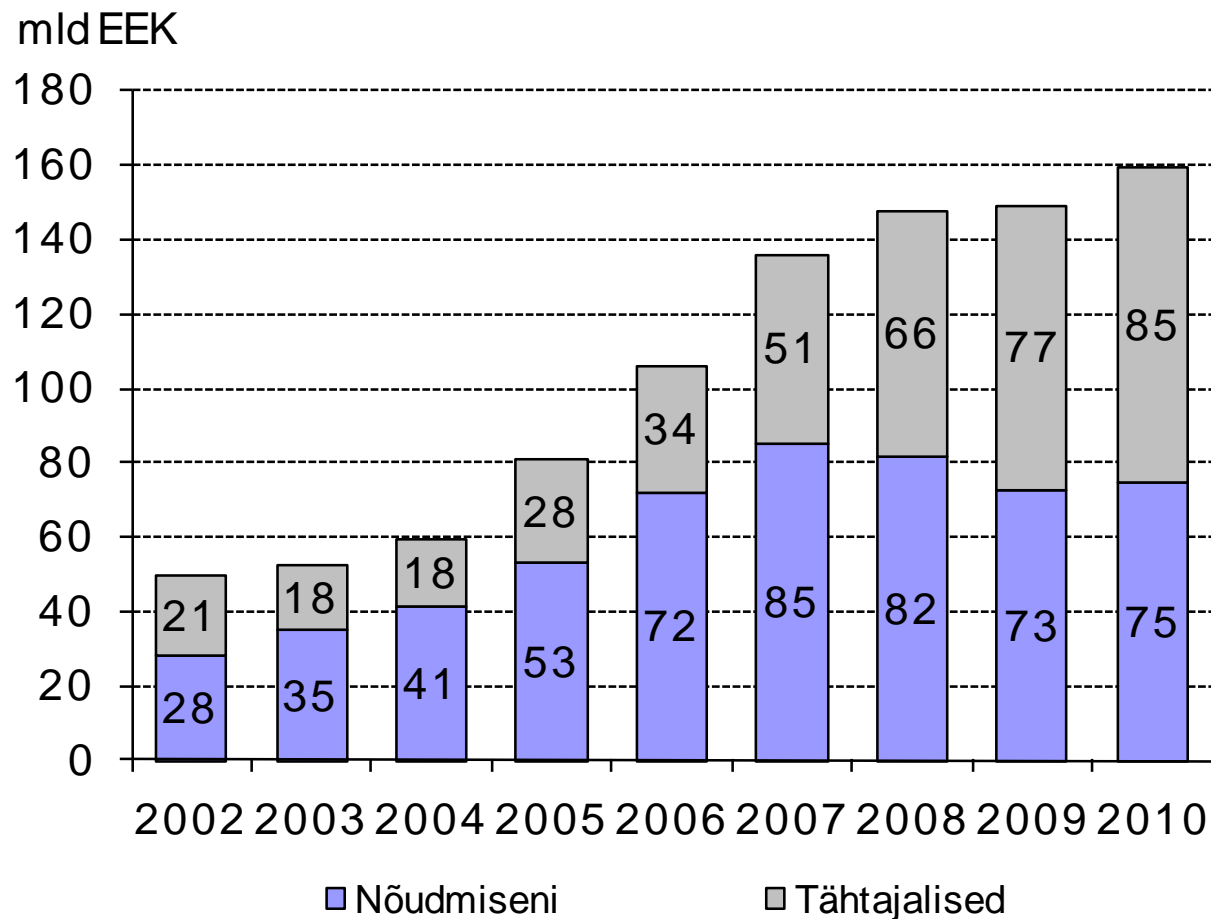

Buumi ajal suur laenuraha juurdevool kinnisvara sektorisse

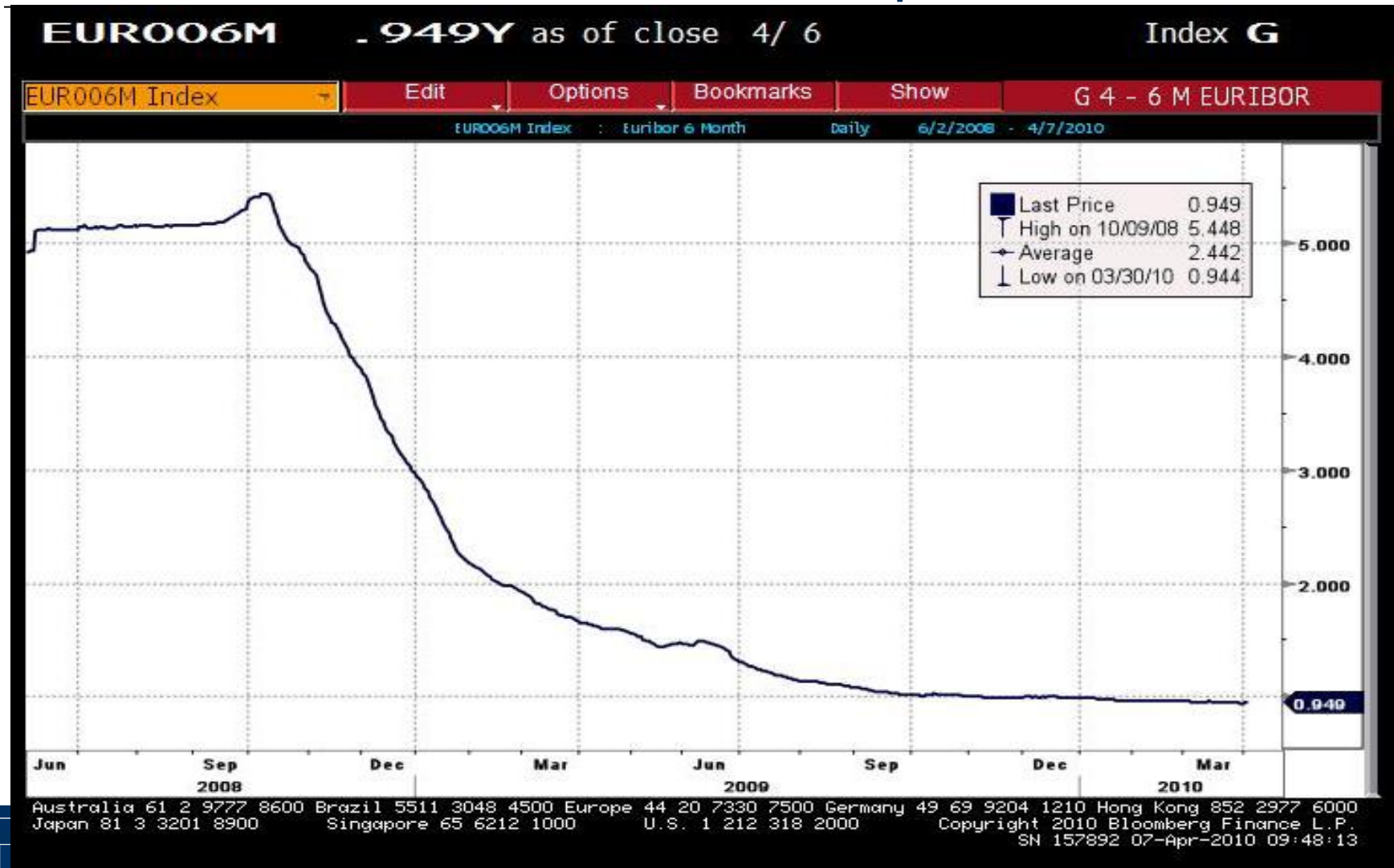
mdEEK

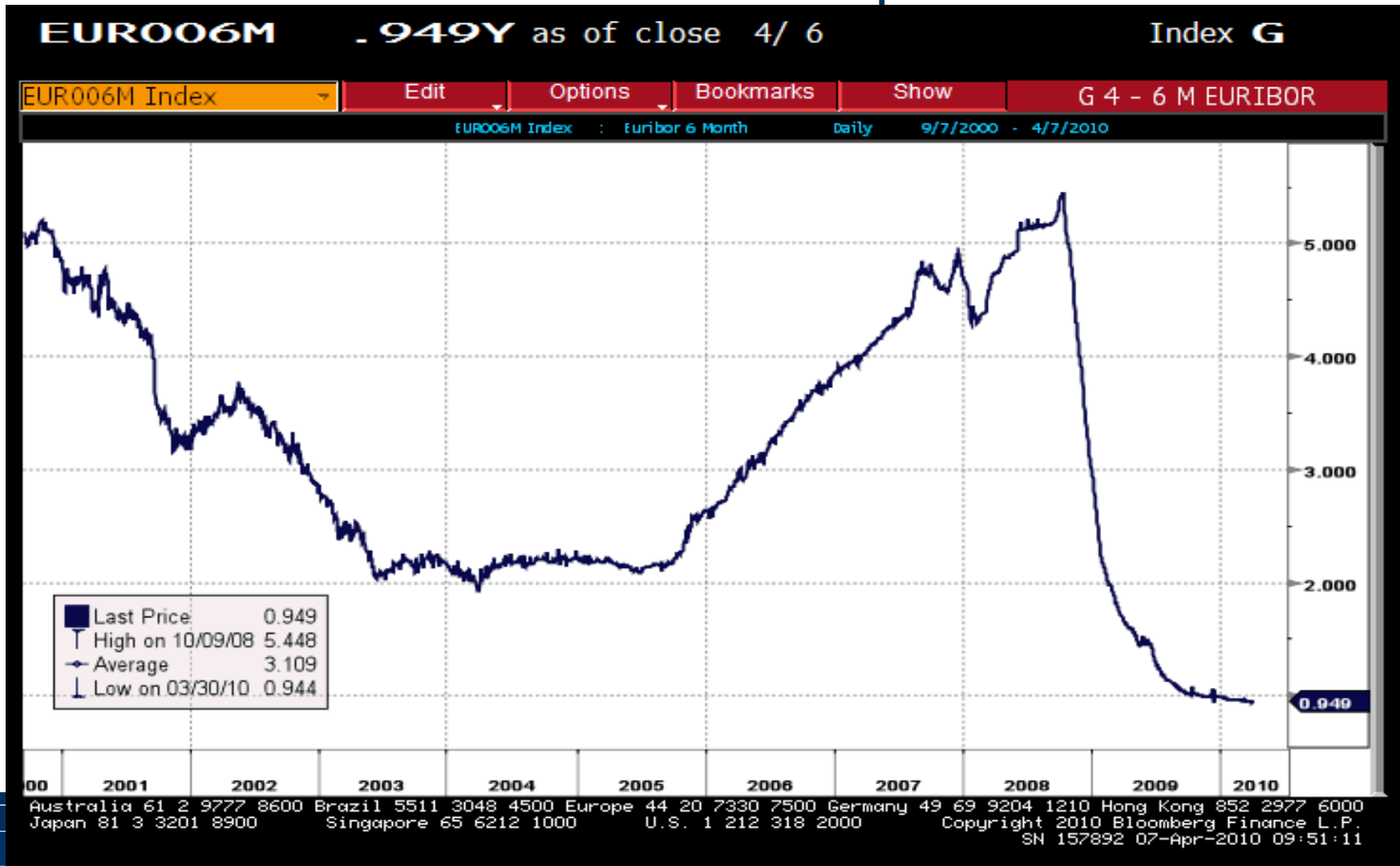
Suureneb tähtajalise hoiuste maht ja osakaal - konkurents hoiuste turul

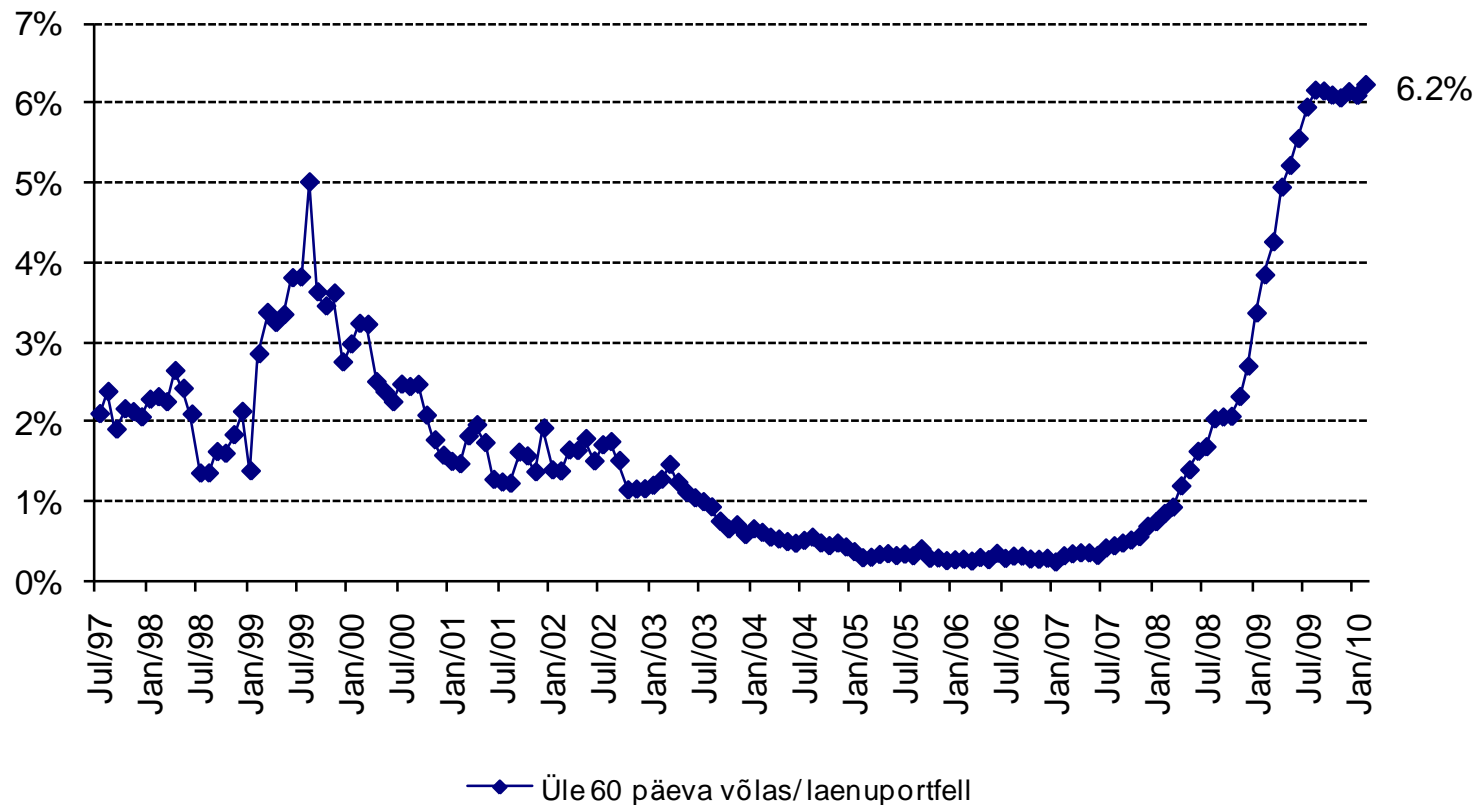
6-kuu Euribor-i väärtused perioodil 2008

6-kuu Euribor-i väärtused perioodil 2000

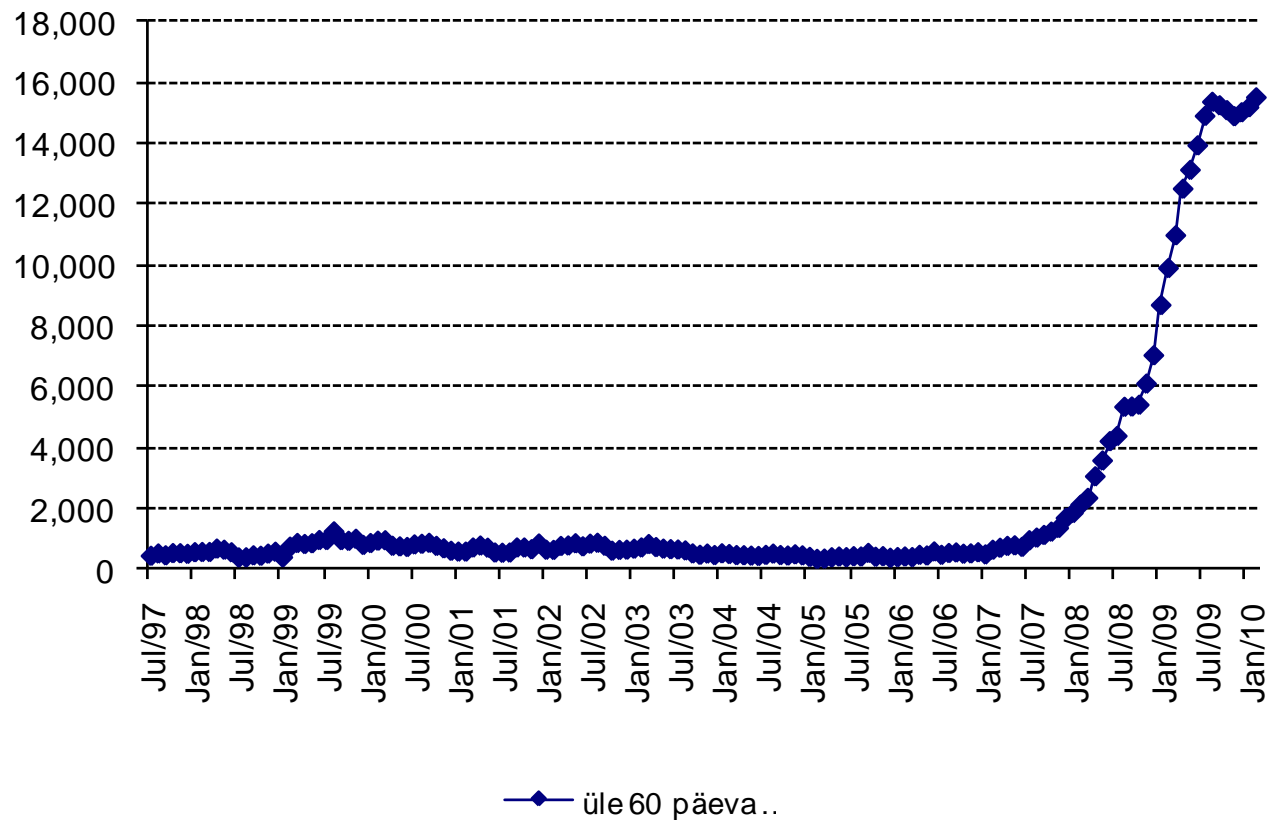

Järsult suurenevad tähtajaks tasumata laenude maht (Eesti pankade koondbilanssis üle 60 päeva laenude osakaal kogu portfelist)

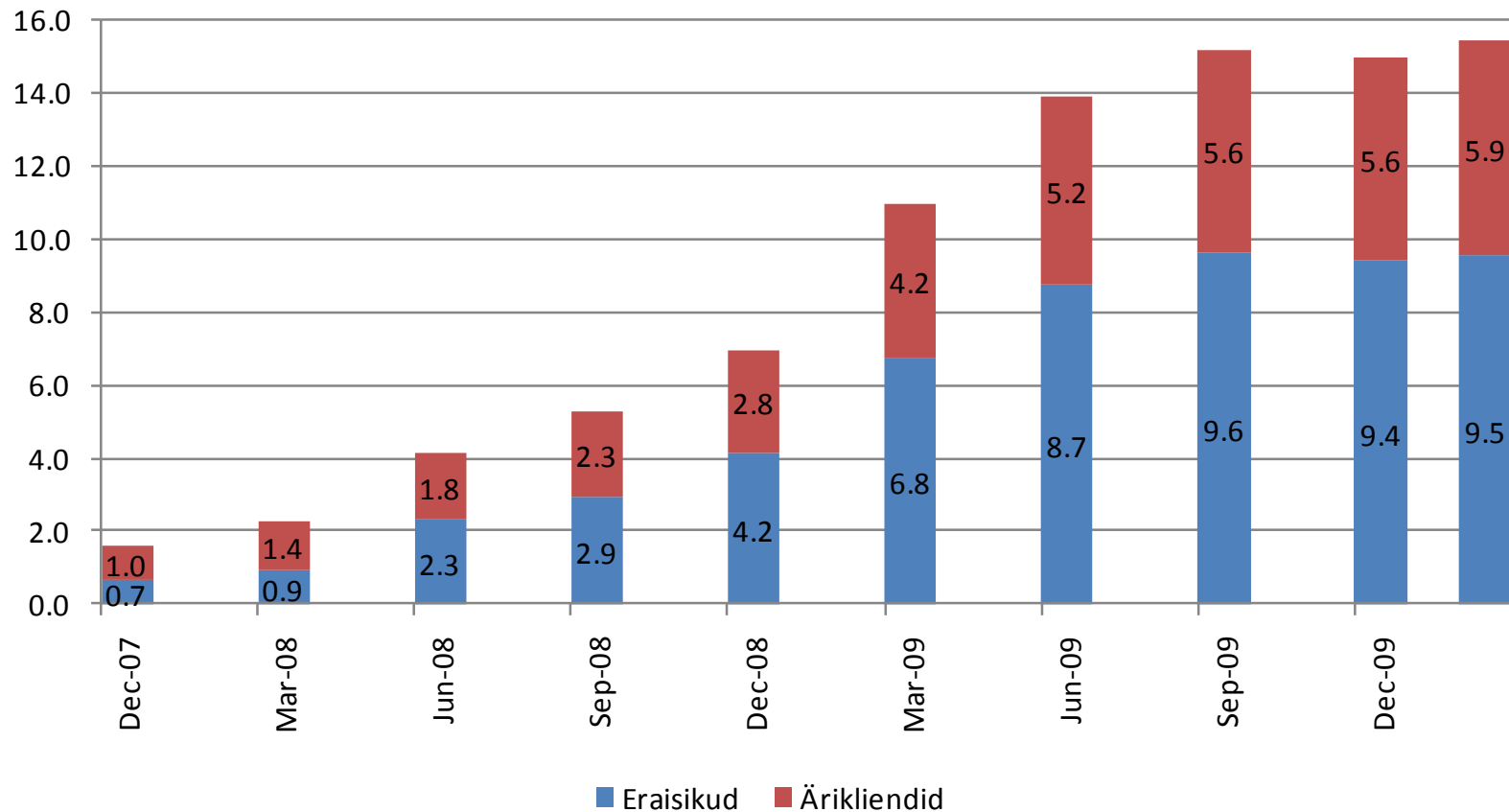

Eesti pankade koondbilansis üle 60 päeva võlas olevate laenude maht (mEEK)

Eesti pankade koondbilansis
üle 60 päeva võlasummad (mEEK)

Üle 60 päeva võlas olevate laenude kiire kasv (mld EEK)

Üle 60 päeva võlas olevad laenud moodustavad kogu laenuportfellist 28.02.10 seisuga 6,2%

2010 aasta majanduse arengu ootused

- **EURO 2011** – vahend investeerimisjulguse tekkimiseks
- Pankade ligipääs väliskrediitidele on taastunud
- Odav baasraha (EURIBOR)
- Balti regiooni kõrgemad riskimarginaalid
- Ekspordile suunatud tootmissektori kohandumine
- Teeninduses ja kaubanduses tugevnev konkurents
- Kinnisvara sektori madal atraktiivsus
- Mõistlik/teadlik eratarbimine